

Luomumaidon arvoketjutyöryhmä

13.9. 2016 klo 10.00 -12.30

Hämeenlinnan osuusmeijeri

Työryhmän kokoonpano

Nimi	Organisaatio	Paikalla 13.09.
Arja Peltomäki	Maatila	x
Heli Ahonen	Muumaa/Luomuliitto	x
Katarina Rehnström	Luomuliitto	
Jonna Ukkola	Yhdistyneet luomutuottajat	x
Kirsti Laukkanen	Hämeenlinnan osuusmeijeri	x
Mauri Penttilä	MTK:n maitovaltuuskunnan pj	x
Risto Koski	Hämeenlinnan osuusmeijeri	x
Antti Oksa	SOK	
Sanna Heikfolk	Arla	
Minna Slotte	Arla	x
Erkki Mikola	Suomisen Maito	x
Mirva Tollet	Valio	
Sanna Eklund	ProAgria	x
Beata Meinander	Evira (asiantuntijajäsen)	
Tanja Rajala	MTK	x
Minna Nurro	Pro Luomu	x
Marja-Riitta Kottila	Pro Luomu	x

Asialista

- Lyhyt katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen (kierros osanottajien kesken)
- Opastusta eläinten hyvinvoinnin kannalta hyviin maitovalintoihin, Tiina Kauppinen, Eläinten hyvinvointikeskus
- Luomumaidon käytön edistäminen ammattikeittiöissä
  - Periaatepäätös
  - D-vitamiinointi
  - Muuta
- Viljelijöiden tulevaisuuden näkymät luomun suhteen
- Luomun tarinan jalkauttaminen
- Luomurehujen ja lääkinnän fokusryhmä?
- Muut asiat

Katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen

- Luomumaidontuotanto on pienessä nousussa.
- Osalla luomumaitoiloista oli kesällä ongelmia valkuaisrehujen tuotannon kanssa, mikä voi heijastua myöhemmin tuotantoon.
- Tietoa ja neuvoja rehunteon hyvistä käytännöistä olisi saatava jaettava aiempaa tehokkaammin tiloille, etenkin vasta hiljattain luomuun siirtyneille. Myös lääkintäkäytäntöjen ohjeistusta olisi selkeytettävä ja kirjanpito-ohjelmistoja kehitettävä (digitalisaatio!).
- Markkinat vetävät tällä hetkellä hyvin sekä luomumaidoissa että jalostetuissa luomumaitotuotteissa ml. luomujäätelö. Kaupalla on iso rooli luomun myynnin vauhdittamisessa.
- MTK:n organisaatiouudistuksessa luomulle on varattu oma edustus uudessa maitovaliokunnassa, joka aloittaa vuonna 2017.
- Arla Foods on nostanut luomun bisneksensä ytimeen kansainvälisesti!

Luomumaidon edistäminen ammattikeittiöissä

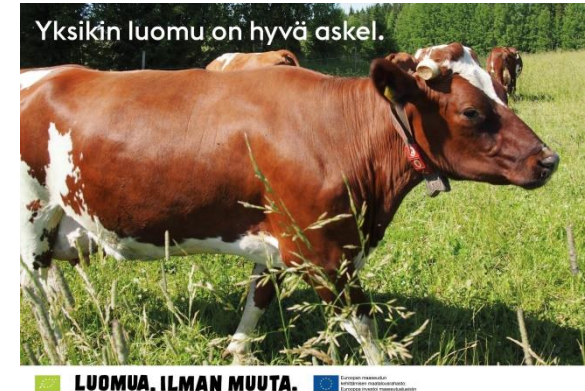
- Rasvattomaan luomumaitoon saa lisätä D-vitamiinia
  - Maa- ja metsätalousministeriö on antanut asetuksen siitä, että rasvaton homogenoitu maito täydennetään jatkossa D-vitamiinilla.
  - Asetus tuli voimaan 1.9. 2016
- VN:n periaatepäätös julkisten elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen vastuullisuudesta hyväksytty
  - Julkisissa keittiöissä hankitaan ensisijaisesti luonnonmukaisesti tuotettua maitoa
  - Ruotsissa meijerituotteiden osuus julkisissa keittiöissä 49 %
<http://www.geoshepherds.com/ekokartan>

Koulumaito-, kouluvihannes- ja -hedelmätuki

- <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2016:135:FULL&from=FI>
- Keskusteltiin MMM:n mahdollisesta ehdotuksesta ohjata koulumaitotuki jatkossa luomumaidolle.
- Meijeriala ei ole täysin ehdotuksen kannalla, koska luomumaidon riittävydestä ei ole varmuutta. Osa kunnista profiloitunee luomumaidolla, osa ei. Todettiin, että jos tuki kohdennetaan luomulle, sen on oltava pysyvä linjaus.
- **Pro Luomu kannattaa koulumaitotuen tuen kohdistamista luomutuotteisiin.**
- Perusteluna luomualan kehittämisohjelman tavoite, jonka mukaan luomutuotteiden osuus julkisten ruokapalveluiden aterioista tulisi olla 20 % vuonna 2020.

Luomun tarinan jalkauttaminen

- Luomun tarina ja sen käyttöohjeet on julkaistu netissä:
<http://proluomu.fi/hankkeet/koordinaatiohanke-2015-2017/luomun-tarina/>
- Luomusta kertovia meemejä julkaistu ja syksyllä julkaistaan lisää: niitä toivotaan myös muiden luomualan toimijoiden jakavan somessa ja verkossa: <http://proluomu.fi/tarinameemit/>
- Syyskuussa on käynnissä Huono Äiti goes luomu -somekampanja: *Huono Äiti* on toimittaja Sari Helinin blogi- ja somebrändi. Kampanjassa yhteistyöyrityksinä Valio, HOK-Elanto, Satotukku ja L'Uomu Nokka.
- Luomun tarina esillä myös Luomuelintarvikepäivässä 6.10.
<http://proluomu.fi/luomuelintarvikepaiva/>

Opastusta eläinten hyvinvoinnin kannalta hyviin maitovalintoihin

Tiina Kauppinen, Eläinten hyvinvointikeskus (EHK)

- EHK:n Hyvinvointia hyllylle -hankkeessa on tehty interaktiivisesta verkko-opas, joka auttaa kuluttajia valitsemaan eläinten hyvinvoinnin kannalta hyviä eläinperäisiä tuotteita.
- Jos kuluttaja painottaa valinnoissaan eläinten hyvinvointia, verkko-opas päättyy useimmiten suosittelemaan luomua.
- Verkko-opas julkaistaan marraskuussa ELMA-messuilla, joilla EHK on mukana luomuosastolla.

Viljelijöiden tulevaisuudennäkymät luomun suhteen

- MMM:n tilaama selvitys viljelijöiden tulevaisuudennäkymistä kertoo, että luomutilojen tulevaisuudenusko ja kannattavuus ovat hyviä. Kilpailukykyä rajoittavia tekijöitä ovat mm. lisäpellon saatavuus ja oman työvoiman määrä.
- Eniten kiinnostusta siirtyä luomuun on emolehmä- ja lammastiloilla. Maitotilojen osalta kiinnostus pysynyt samana kuin kaksi vuotta sitten.
- Syyt luomuun siirtymiseen: kannattavuus, tuet, torjunta-aineiden välttäminen. Suurimmat esteet luomuun siirtymiselle: byrokratia ja rikkakasviongelmat.
- Selvityksen perusteella on arvioitu, että luomumaidontuotanto voisi kasvaa 70 % v. 2020 mennessä. Luomupeltoalan on arvioitu nousevan 13 %:iin kokonaispeltoalasta (nyt 10,6 %).

Muut asiat

Luomulääkinnän ja rehujen fokusryhmä

- Luomun koordinaatiohankkeen toinen fokusryhmä keskittyy luomurehuihin ja lääkintään.
- Ryhmä aloittaa työnsä todennäköisesti joulukuussa ja vetäjäksi tulee Brita Suokas/HY.
- Ehdotuksia fokusryhmän käsiteltäviksi asioiksi kannattaa miettiä jo etukäteen: näitä voivat olla esimerkiksi lääkintäkäytäntöjen selkiyttäminen ja luomuvalvonnassa tarvittavien kirjanpito-ohjelmien kehittäminen nykyajan vaatimuksia vastaaviksi.
- ProAgria tuotosseurannan karjojen jakautuminen parsi- ja pihattonavetoihin;
  - (Luvut eivät täsmää 100 %:iin koska olemassa myös ryhmä muut, joka sisältää mm. kombinavetat.)

Seuraava palaveri:

- Tiistaina 22.11. klo 13, ProAgria Keskusten Liitto (Urheilutie 6 D, Vantaa)

Muut asiat

- ProAgria tuotosseurannan karjojen jakautuminen parsi- ja pihattonavetoihin:
- Luvut eivät täsmää 100 % koska olemassa myös ryhmä ”muut”, joka sisältää mm. kombinavetat.

Seuraava palaveri:

- Tiistaina 22.11. klo 13,
ProAgria Keskusten Liitto
(Urheilutie 6 D, Vantaa)

ProAgria tuotosseuranta	pihatto	parsinavetta
Kaikki karjat	32,5 %	66,5 %
Kaikki lehmät	54 %	45 %
Kaikki maito	55,3 %	43,5 %
Luomukarjat	70 %	30 %
Luomulehmät	89 %	11 %
Luomumaito	99,5 %	0,5 %